

1. Fyrirkomulag Samráðsvettvangsins

2. Áskoranir og markmið

3. Þjóðhagsramminn

4. Inngangur að hagvaxtartillögum

5. Opinber þjónusta

6. Innlend þjónusta

7. Auðlindageirinn

8. Alþjóðageirinn

Ísland stendur á krossgötum í efnahagsmálum þar sem næstu skref ráða miklu um þróun lífskjara

Dæmi um mögulegar sviðsmyndir í þróun efnahagsmála

Núverandi staða í efnahagsmálum

Sviðsmynd 1.

„Stöðnun“

~0,5% meðalhagvöxtur

- Skortur á aðgerðum til að takast á við áskoranir til skemmri tíma
- Afleiðingar:
 - Ósjálfbær viðskiptajöfnuður
 - Skuldasöfnun hins opinbera
 - Lág fjárfestingastig
 - Viðvarandi kerfislæg áhætta
 - Hnignun á innviðum
- Lífsgæði dragast afturúr samanburðarþjóðum

Sviðsmynd 2.

„Sama farið“

~2% meðalhagvöxtur

- Tekist verður á við fyrirliggjandi áskoranir án þess að mótuð verði langtímaáætlun um aukinn hagvöxt
- Afleiðingar:
 - Hægur bati á sjálfbærni og trúverðugleika hagkerfisins
 - Áframhaldandi sveiflukenndur hagvöxtur
 - Aðþrengd opinber þjónusta
- Hlutfallsleg lífsgæði á Íslandi standa í stað

Sviðsmynd 3.

„Aukin hagsæld“

~3.5% meðalhagvöxtur

- Tekist verður á við fyrirliggjandi áskoranir samhliða mótun og framkvæmd skilvirkar langtímaáætlunar um aukinn hagvöxt
- Afleiðingar:
 - Sterkur bati á skuldastöðu og aukinn trúverðugleiki
 - Aukið svigrúm til opinberrar þjónustu
 - Fjölbreyttara atvinnulíf
- Lífsgæði aukast umfram samanburðarþjóðir

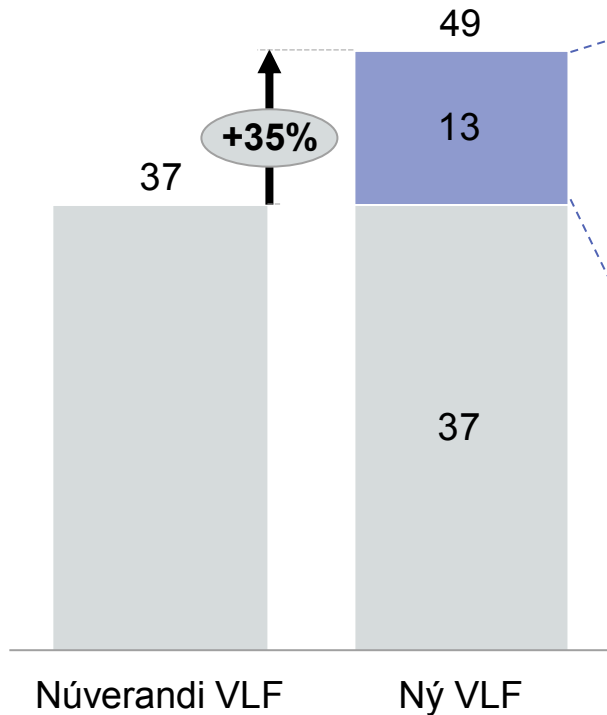
Við stefnum á að brúa bilið gagnvart nágrannaríkjum með aukinni fjárfestingu og framleiðni...



...enda til mikils að vinna ef því marki væri náð

Verg landsframleiðsla (VLF) á mann

Kaupmáttarleiðrétt, þúsundir evra, 2011



Með nokkurri einföldun má draga árleg heildaráhrif þess að brúa bilið með eftirfarandi hætti¹:



- Auknar rauntekjur heimila sem nema **3-4 milljónum á ári**



- **5-6 sinnum** árlegur rekstrarkostnaðar **Landspítalans**



- Fjárfesting sem nemur **3-4 sinnum** árlegum kostnaði **vegagerðarinnar**

¹ Gert er ráð fyrir sömu samsetningu á landsframleiðslu (einkaneyslu, samneyslu og fjárfestingu). Gengi evru gagnvart krónu metið EUR/ISK=170. Gert er ráð fyrir 2,7 einstaklingum að meðaltali á hverju heimili.

Verkefnisstjórn lagði til efnahagsleg markmið sem vettvangurinn taldi vera metnaðarfull en möguleg

1

Meðalhagvöxtur nemi **3,5% á ári** fram til ársins 2030¹ sem samsvarar **2,6% vexti á hvern íbúa**

2


Skuldahlutfall hins opinbera verði komið niður fyrir **60% af VLF** fyrir 2030²

3

Stöðugleiki náist í verðlagi og **meðalverðbólga** verði **2,5%** til 2030



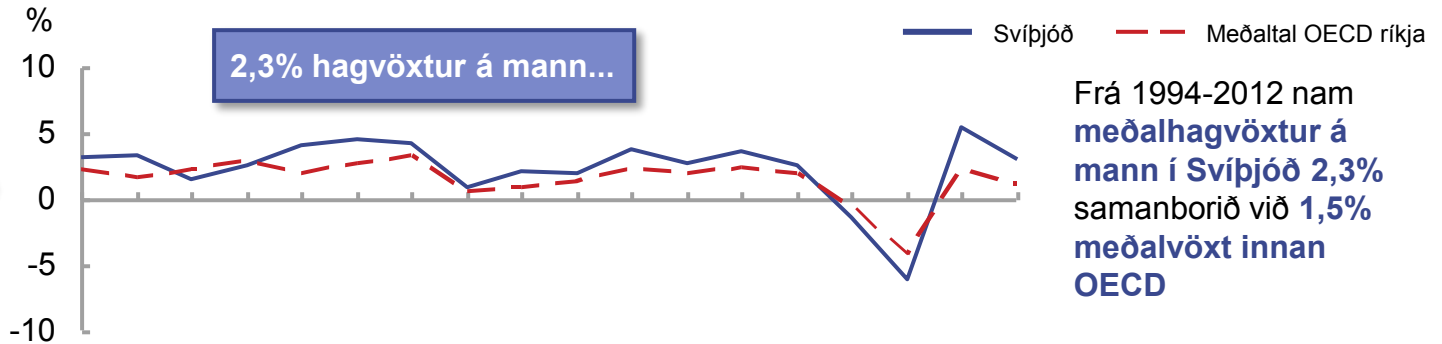
Þetta þýðir að við ætlum að ná betri árangri en bæði Ísland og OECD ríki hafa náð á undanförunum tveimur áratugum

	Markmið til 2030 	Ísland 1991-2011 	OECD 1991-2011 
1  Hagvöxtur á mann	<ul style="list-style-type: none">▪ 2,6% meðalvöxtur landsframleiðslu á hvern íbúa	<ul style="list-style-type: none">▪ 1,8% meðalvöxtur landsframleiðslu á hvern íbúa	<ul style="list-style-type: none">▪ 1,5% meðalvöxtur landsframleiðslu á hvern íbúa
2  Skuldir hins opinbera	<ul style="list-style-type: none">▪ Skuldahlutfall undir 30-40% af VLF án ófjármagnaðra skuldbindinga	<ul style="list-style-type: none">▪ Lægst: 25% af VLF 2005▪ Hæst: 101% af VLF 2011	<ul style="list-style-type: none">▪ Lægst: 41% af VLF 1991▪ Hæst: 111% af VLF 2012 ¹
3  Verðbólga	<ul style="list-style-type: none">▪ Árleg 2,5% meðalverðbólga	<ul style="list-style-type: none">▪ Árleg 4,7% meðalverðbólga	<ul style="list-style-type: none">▪ Árleg 3,6% meðalverðbólga

Svíþjóð tókst að sameina þessi þrjú markmið við lok síðustu aldar með markvissum efnahagsúrbótum

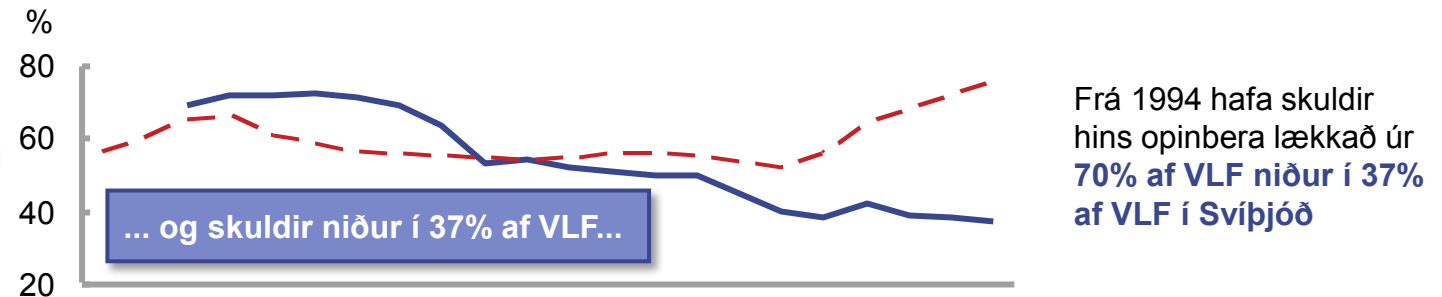
1

Hagvöxtur á mann



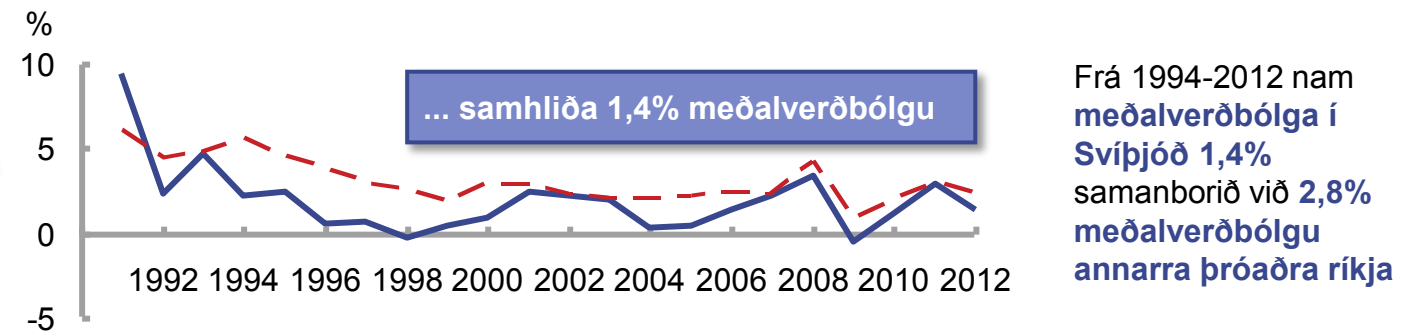
2

Skuldir hins opinbera



3

Verðbólga



Ísland er í góðri stöðu til að ná sterkum langtímahagvexti þrátt fyrir áskoranir síðustu ára

1

Hagstæð aldurs-samsetning



- Meðalaldur er tiltölulega lágur
- Frjósemi er ein sú mesta í þróuðum ríkjum

2

Tækifæri til framleiðni-aukningar



- Lág framleiðnistig skapar óbeint tækifæri þar sem um er að ræða óplægðan akur vaxtar

3

Hátt tæknistig og almennar tengingar



- Tæknistig og tengingar eru með besta móti og gera Íslandi kleift að byggja upp alþjóðlega starfsemi

4

Nýting auðlinda



- Skynsamleg nýting auðlinda er jafnvel enn mikilvægari en aðgengið
- Íslendingar hafa gert vel, en geta gert betur

5

Skilvirkari opinber þjónusta



- Til að auka framleiðni er mikilvægt að opinber þjónusta fylgi með
- Talsverð tækifæri til umbóta eru hérlandis

6

Sterk tækifæri gagnvart vaxtarsvæðum



- Góð staða til að færa sér aukinn styrk Asíu í nyt, jafnt út frá landfræðilegum og pólitískum sjónarmiðum

Með hliðsjón af þessum þáttum ætti Ísland að eiga gott tækifæri til að vaxa umfram önnur þróuð ríki á komandi áratugum

Náist þetta markmið ætti Ísland að færast upp í 4. sæti í samanburði OECD ríkja á VLF á mann árið 2030

2011 VLF á mann (staða)

- Lúxemborg
- Noregur
- Bandaríkin
- Sviss
- Írland
- Holland
- Ástralía
- Austurríki
- Kanada
- Svíþjóð
- Þýskaland
- Ísland
- Belgía
- Bretland
- Danmörk
- Finnland
- Japan
- Meðaltal OECD**
- Frakkland
- Kórea
- Ítalía
- Spánn
- Ísrael
- Slóvenía
- Nýja-sjáláland
- Tékkland
- Grikkland
- Portúgal
- Slóvakía
- Eistland
- Pólland
- Ungverjaland
- Síle
- Tyrkland
- Mexíkó

12.

Aukin hagsæld

Sama farið

Stöðnun

2030 VLF á mann (staða)

- Lúxemborg
- Noregur
- Bandaríkin
- Ísland (markmið)
- Ástralía
- Sviss
- Holland
- Svíþjóð
- Írland
- Þýskaland
- Kanada
- Austurríki
- Finnland
- Belgía
- Kórea
- Ísland (OECD spá)
- Bretland
- Meðaltal OECD**
- Frakkland
- Japan
- Danmörk
- Tékkland
- Spánn
- Nýja-Sjáláland
- Slóvakía
- Slóvenía
- Ísrael
- Eistland
- Ítalía
- Ísland (stöðnun)
- Grikkland
- Pólland
- Síle
- Ungverjaland
- Portúgal
- Tyrkland
- Mexíkó

4.

15.

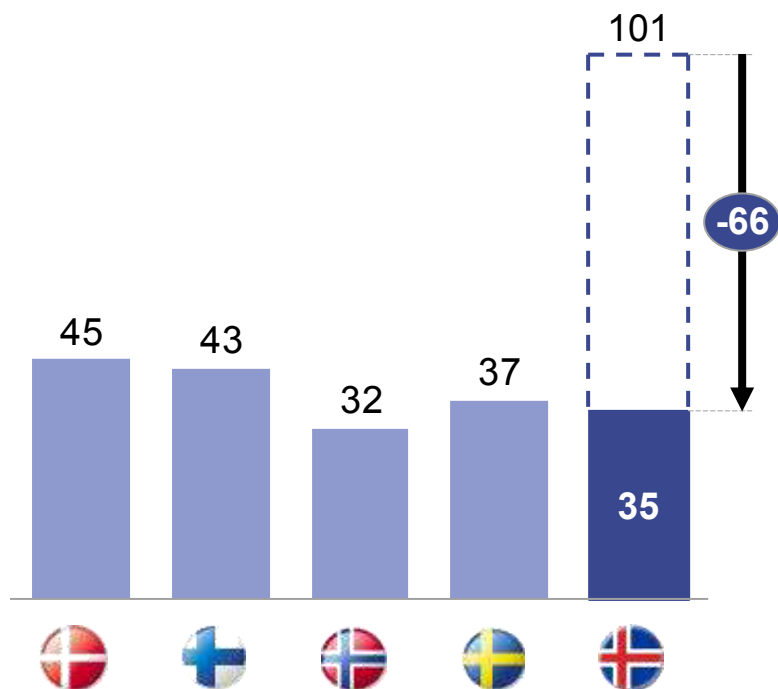
28.

...og skuldahlutfall hins opinbera og verðbólga yrðu í takt við það sem gengur og gerist á Norðurlöndunum

Markmið okkar myndi færa skuldahlutfall Íslands í flokk með hinum Norðurlöndunum...

Skuldir¹, %VLF, 2011

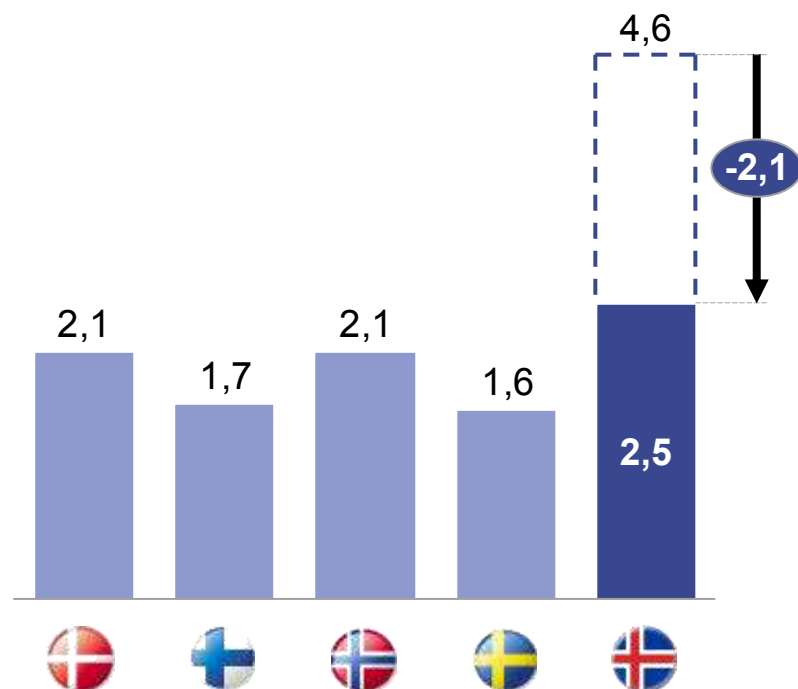
□ Núverandi hlutfall
■ Markmið



...og verðlagsþróun væri einnig með sambærilegum hætti

Meðalverðbólga 1991-2011

■ Markmið



Þær umbótatillögur sem hér eru lagðar til eiga við óháð því hvaða leið verður valin í gjaldmiðlamálum

Umbótatillögur

Sterkur rammi og agi í fjármálum hins opinbera

Trúverðug peningastefna og fjármála-stöðugleiki

Sveigjanleiki og agi á vinnumarkaði

Gjaldmiðlaleiðir

Flotgengi krónu



Stýrt gengi krónu



Myntráð/
einhliða
upptaka












Mynt-samstarf



Sterkur agi og skilvirk umgjörð á öllum sviðum hagkerfisins er lykil-forsenda efnahagslegs stöðugleika óháð gjaldmiðla-fyrirkomulagi

Þótt gjaldmiðlamál geti haft mikil áhrif er ljóst að ýmsir aðrir þættir spila veigamiknið hlutverk í efnahagslegri frammistöðu

Fyrirkomulag gjaldmiðlamála

Meðalhagvöxtur á mann (1991-2012)	Fljótandi gengi	Fast gengi	Myntbandalag (evra)
Góður árangur	 Svíþjóð (2,0%)	 Hong Kong (3,6%)	 Finnland (1,9%)
Ásættanlegur árangur	 Ísrael (1,6%)	 Mexíkó (1,2%)	 Austurríki (1,5%)
Lakur árangur	 Japan (0,7%)	 Úkraína ¹ (-0,6%)	 Ítalía (0,0%)

Að teknu tilliti til þróunarstigs má sjá að fjölmargir aðrir þættir en gjaldmiðilsmál liggja að baki efnahagslegum vexti

Vinna verkefnisstjórnarinnar beinist að því hvernig skapa megi langtímaforsendur fyrir afnámi hafta

Markmið Samráðsvettvangs

Heildstæð og trúverðug langtímastefna um uppbyggingu útflutningsgreina og raunvöxt hagkerfisins

Á könnu stjórnvalda

Skilvirk áætlun um afnám hafta byggð á raunhæfum tímamörkum og góðu upplýsingaflæði

